Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (judecător: Steliana Lazari)
Dosarul nr. 2r-176/26 (nr. 2-26047422-03-2r-27052026)

**CURTEA DE APEL NORD**
**Colegiul Civil şi de contencios administrativ**
**D E C I Z I E**

21 septembrie 2026 mun. Bălţi

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Radu Holban
Judecătorii: Mariana Sajin, Svetlana Ghercavii

examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de Uncu Olesea reprezentată de avocatul Goncear Ion,

în cauza civilă la cererea formulată de avocatul Ion Goncear în interesele petiționarei Uncu Olesea, cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică,

împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul central din 8 mai 2026, -

**a c o n s t a t a t :**

Petiționara Uncu Olesea reprezentată de avocatul Goncear Ion s-a adresat cu cerere în instanța de judecată prin care a solicitat constatarea faptului stingerii obligației, radierea din RBI a interdicției aplicat asupra bunului cu nr. cadastral *****, amplasat în or. *****.

*Prin Încheierea din 22.04.2026, instanța a dispus de a nu da curs cererii, pe motiv că în cerere nu este indicat persoana interesată, fiind acordat un termen de 7 zile, necesar înlăturării încălcării evidențiate.*

La 28.04.2026, avocatul petiționarei – Ion Goncear, a depus cerere de înlăturare a neajunsurilor, indicând că potrivit art. 441 alin. (3) Cod civil, hotărîrea judecătorească prin care se admite acțiunea în rectificare, este opozabilă deținătorului registrului, fără atragerea în proces.

**Poziţia instanţei de fond:**

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 8 mai 2026 s-a restituit cererea depusă de avocatul Goncear Ion în interesele petiționarei Uncu Olesea, cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică. S-a explicat atât petiționarei cât și reprezentantului că, restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată, după înlăturarea încălcărilor stabilite.

**Solicitarea recurentului:**

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 18 mai 2026, Uncu Olesea reprezentată de avocatul Goncear Ion, a contestat-o cu recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii, cu dispunerea restituirii cauzei în instanța de fond pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheiere, în același complet de judecată.

Potrivit art. 171 alin. (2) CPC, (...) În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 425 CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost emisă la 8 mai 2026, dovada recepționării acesteia nu este la dosar, astfel recursul declarat la 18 mai 2026 este înregistrat în termen legal.

**Argumentele părţilor:**

În motivarea recursului s-a invocat că instanța a aplicat eronat art. 171 CPC, deoarece pretinsul neajuns nu reprezintă o condiție formală de restituire a cererii, iar încheierea de a nu da curs şi, ulterior, încheierea de restituire se întemeiază pe ideea că neindicarea persoanei interesate ar constitui un viciu formal al cererii, similar nerespectării cerințelor prevăzute de art. 166 şi 167 CPC.

Susține că, cererea depusă este una de procedură specială, având ca obiect constatarea unui fapt care are valoare juridică. Pentru asemenea cereri, art. 284 CPC stabileşte cerințele specifice ale cererii, respectiv indicarea faptului a cărui constatare se solicită, scopul constatării, cauza imposibilității obținerii documentelor corespunzătoare sau reconstituirii celor pierdute, precum şi probele care confirmă faptul invocat.

Menționează că, în prezenta cauză, instanța nu a reținut că cererea ar fi lipsită de aceste elemente esențiale, iar singurul motiv invocat a fost lipsa indicării persoanei interesate. Or, art. 284 CPC nu instituie, o condiție formală distinctă a cererii, obligația petiționarului de a indica în mod obligatoriu o persoană interesată, sub sancțiunea restituirii cererii. Prin urmare, aplicarea art. 171 alin. (2) CPC în prezenta cauză este disproporționată şi formalistă.

Mai mult, invocă că instanța nu a individualizat persoana interesată pretins omisă şi nu a indicat în mod clar ce neajuns concret urma să fie înlăturat în încheierea din 22 aprilie 2026, instanța s-a limitat la afirmația generală că, nu este indicată „persoana interesată", fără a arăta cine ar fi această persoană, în ce calitate ar urma să participe şi ce drept sau interes juridic propriu ar putea fi afectat prin eventuala hotărâre.

Consideră că, această omisiune este importantă, deoarece procedura de a nu da curs cererii are ca scop oferirea unei posibilități reale de remediere a neajunsurilor, nu instituirea unei sancțiuni formale imposibil de executat în mod concret.

Dacă instanța a considerat că există o anumită persoană ale cărei drepturi ar putea fi afectate, aceasta urma să indice clar natura neajunsului şi să explice de ce participarea respectivei persoane este necesară. În lipsa unei asemenea individualizări, petiționara nu putea fi sancționată prin restituirea cererii. Omisiunea instanței de a individualiza persoana care ar trebui atrasă în proces (în încheierea de a nu da curs) face ca sarcina impusă petiționarului să fie imposibil de executat, ceea ce contravine scopului procedurii de remediere a neajunsurilor prevăzute de art. 171 CPC.

Recurenta susține că, participarea persoanelor interesate în procedura specială ține de organizarea examinării cauzei, nu de o condiție absolută de primire a cererii.

Potrivit art. 280 alin. (2) CPC, cauzele în procedură specială se examinează cu participarea petiționarului, a altor persoane interesate, precum şi a autorităților publice, după caz.

Această normă se referă la etapa examinării cauzei şi la cercul participanților la proces. Ea nu prevede că, în lipsa indicării unei persoane interesate, cererea urmează a fi restituită automat.

În procedura specială, instanța are un rol activ în clarificarea împrejurărilor cauzei şi în asigurarea participării persoanelor ale căror drepturi sau interese ar putea fi vizate. Dacă, în faza de pregătire a cauzei, instanța ar fi constatat necesitatea participării unei persoane interesate, putea dispune atragerea acesteia sau putea solicita explicații suplimentare, fără a bloca accesul petiționarei la examinarea cererii.

Prin urmare consideră că, restituirea cererii pentru un pretins neajuns care putea fi clarificat în etapa de pregătire a cauzei contravine scopului procedurii civile şi principiului rolului diriguitor al instanței.

Instanța a interpretat eronat poziția petiționarei privind art. 441 alin. (3) Cod civil. Astfel, în încheierea din 08 mai 2026, instanţa a reținut că trimiterea petiționarei la art. 441 alin. (3) Cod civil nu ar avea relevanță, deoarece obiectul cererii nu este o acțiune în rectificare, ci constatarea unui fapt cu valoare juridică. Această concluzie este incompletă. Petiționara nu a susținut că cererea depusă ar fi o acțiune în rectificare în sens strict, ci a invocat art. 441 alin. (3) Cod civil pentru a demonstra că deținătorul registrului nu este, prin simpla sa calitate de autoritate/deținător al registrului, o persoană interesată în sens procesual, a cărei lipsă ar atrage imposibilitatea primirii cererii.

Mai mult, susține că hotărârea instanței cu privire la cauza dată, este opozabilă IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” (deținătorului registrului de publicitate).

Astfel, argumentul petiționarei viza cercul participanților, nu recalificarea obiectului cererii. Instanța a respins formal această explicație, fără a analiza dacă există în realitate o persoană concretă ale cărei drepturi sau interese ar fi afectate prin constatarea faptului solicitat.

Recurenta susține că, prin soluția adoptată, instanța nu a examinat dacă cererea întruneşte condițiile esențiale pentru constatarea faptului cu valoare juridică, nu a verificat scopul constatării şi nu a analizat imposibilitatea petiționarei de a obține pe cale extrajudiciară actele necesare.

În schimb, instanța a restituit cererea exclusiv pentru neindicarea unei persoane interesate, fără a stabili existența concretă a acesteia şi fără a explica de ce lipsa indicării ei ar face imposibilă primirea cererii.

Consideră că o asemenea abordare reprezintă un formalism excesiv, incompatibil cu dreptul de acces la justiție şi cu finalitatea procedurii speciale, care

este destinată constatării unor fapte juridice în situațiile în care petiționara nu dispune de o altă cale efectivă pentru valorificarea dreptului său.

**Aprecierea instanţei de recurs:**

Verificând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu încheierea contestată şi normele legale relevante speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră pasibilă de admitere cererea de recurs din considerentele ce succed.

Articolul 426 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Materialele cauzei atestă că, Petiționara Uncu Olesea reprezentată de avocatul Goncear Ion s-a adresat cu cerere în instanța de judecată prin care a solicitat constatarea faptului stingerii obligației, radierea din RBI a interdicției aplicat asupra bunului cu nr. cadastral *****, amplasat în *****.

Prin încheierea din 22.04.2026, instanța a dispus de a nu da curs cererii, pe motiv că în cerere nu este indicat persoana interesată, fiind acordat un termen de 7 zile, necesar înlăturării  încălcării evidențiate.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 8 mai 2026 s-a restituit cererea depusă de avocatul Goncear Ion în interesele petiționarei Uncu Olesea, cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică.

După cum rezultă din conținutul încheierii, judecătorul a dispus restituirea cererii petiționarei Uncu Olesea în temeiul art. 171 alin. (2) CPC, care prevede: dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Judecătorul a reținut că, petiționara în termenul acordat nu a lichidat neajunsurile menționate în încheierea din 22 aprilie 2026, și anume nu a indicat persoana interesată, după cum prevede art. 280 alin. (2) CPC.

În conformitate cu art. 280 alin. (2) CPC, în procedură specială, instanţa examinează cauzele cu participarea petiţionarului, altor persoane interesate, precum şi a autorităţilor publice conform art.74.

Articolul 74 CPC, prevede că, (1) În cazurile stabilite de lege, autorităţile publice competente, din proprie iniţiativă, la cererea participanţilor la proces sau din oficiul instanţei, pot interveni în proces pînă la pronunţarea hotărîrii în primă instanţă, precum şi în instanţa de apel, pentru a depune concluzii, potrivit funcţiei, în vederea apărării drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale altor persoane, a intereselor statului şi ale societăţii.

(2) Instanţa judecătorească poate, după caz, din oficiu să introducă în proces autoritatea publică competentă pentru a depune concluzii asupra cauzei în curs de examinare.

(3) Autorităţile menţionate în prezentul articol au drepturile şi obligaţiile procedurale de participant la proces specificate la art.56 din prezentul cod, precum şi în alte legi.

Reținând prevederile normei citate, Colegiul civil reține că în condițiile în care petiționara nu a indicat persoana interesată în cerere, instanța din oficiu urma să atragă în proces persoana interesată până la pronunţarea hotărîrii în primă instanţă, pentru a depune concluzii, potrivit funcției, în vederea apărării drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale altor persoane, a intereselor statului şi ale societăţii.

Completul de judecată consideră că, instanța inferioară eronat a constatat că potențialul petiționar nu a îndeplinit cerințele enumerate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată din 22 aprilie 2026.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauzele Beles și alții vs. Republica Cehă și Kreuz vs. Polonia, a subliniat că cerințele procedurale nu trebuie să devină obstacole disproporționate care afectează esența dreptului de acces la justiție.

Astfel, instanţa de recurs consideră că formalismul procedural excesiv invocat de prima instanță este incompatibil cu cerințele unui proces echitabil, consfințite de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Potrivit

jurisprudenței Curții Europene, aplicarea strict formalistă a normelor procedurale trebuie evitată, mai ales atunci când aceasta limitează accesul efectiv la justiție.

În acest sens, principiul proporționalității impune ca instanțele să asigure un echilibru între formalități și accesul efectiv la justiție. Colegiul reiterează că, aplicarea unui formalism strict contravine obligației instanțelor de a evita obstacolele procedurale care limitează nejustificat exercitarea drepturilor procesuale ale părților.

Potrivit art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanțele trebuie să se asigure că toate părțile au acces real la justiție, iar orice cerință formală impusă trebuie să fie justificată și proporționată.

Restituirea cererii pe motivul unui presupus deficit formal constituie o măsură extremă și lipsită de temei proporționat în raport cu scopul procesual de a soluționa din oficiu posibilitatea intervenirii în proces a persoanei interesate, după cum prevede art. 74 CPC.

În concluzie, având în vedere că soluția dată de prima instanță este una neîntemeiată, Completul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa încheierea din 8 mai 2026, restituind cauza Judecătoriei Orhei sediul Central spre rejudecare, în același complet de judecată, de la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Conform art. 428 alin. (1) Cod de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii.

Conducându-se de dispozițiile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, -

**d e c i d e :**

Admite recursul declarat de Uncu Olesea reprezentată de avocatul Goncear Ion.

Casează integral încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 8 mai 2026, prin care a fost restituită cererea formulată de avocatul Ion Goncear în interesele petiționarei Uncu Olesea, cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică, restituind cauza Judecătoriei Orhei, sediul Central spre rejudecare, în același complet de judecată, de la etapa primirii cererii.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecător Radu Holban

Judecători Mariana Sajin

Svetlana Ghercavii